



Londesborough má rád oheň a vesmírné číslo N 10³⁶

MARTIN VIŠŇA

Jeden z předních světových popularizátorů vědy Michael Londesborough přivezl minulý týden do Olomouce ohňovou show a pou-
tavým způsobem vtáhl publikum do tajemných přírodních procesů.

Londesborough plné aule přírodovědecké fakulty ukázal, že věda je fascinující představení plné explozí, ohně i tance. V laboratoři by takový závěr byl nejspíše přitažen za vlasy.

Jako za Newtona

Kolotoč vtípků a pokusů zakončených výbuchy začal od jediného písmene. Tedy čísla. Velkého N. „Syn Mareček se mě jednou zeptal na moje nejoblíbenější číslo. Hned mu povídám, že sedm,“ rozvyprávěl se roztomilou češtinou britský vědec. „Až spal, tak jsem se znovu zamyslel a bylo mi to líto. Já totiž mám své nejoblíbenější číslo a domnívám se, že je nejdůležitější v celém vesmíru. Velké N, deset na třicátou šestou. Toto číslo vyjadřuje poměr mezi velikostí elektrické síly, která drží pohromadě atomy, přitahuje elektrony k protonům, záporné ke kladnému, a silou gravitace držící pohromadě celý vesmír.“

Rázem na pódiu stál dobrovolník Adam s jablkem na provázku. „Pod jablíčkem je celá naše planeta a ta působí na jablko gravitační silou směrem dolů. To ale nespadne, protože N je tak obrovské. Protože elektromagnetické síly, zde tento provázek, gravitaci překonávají,“ komentoval Londesborough první pokus.



Oheň. Jeden z hlavních prvků vizualizace vědy v podání Michaela Londesborougha. Kukuřičné krupky posloužily jako ukázka „žhavé“ reakce mezi glukózou a kapalným kyslíkem. Foto: JAN STARÝ

Omlazené krupky

Nosným pojmem celé show byla energie a její proměny. Londesborough vtáhl posluchače do problematiky slunečního záření a fotosyntézy. Životu nezbytnou reakci, kterou člověk neumí napodobit, vtipně přirovnal k omlazení unavených seniorů na svěží jedince. „Oxid uhličitý a voda nechtějí reagovat. Dáte jim soukromý prostor a nic, ani pusinka,“ komentoval vědec. „Kytka a další organismy je ovšem umí proměnit v glukózu a kyslík. Glukóza je jako mladý muž plný

energie, který chce ukázat holkám, jak je sexy. Kapalným kyslík je pro mě zase mladá a krásná holka, která reaguje s každým.“ A jejich reakci, při které se uvolní velké množství nahromaděné energie, demonstroval na hořících kukuřičných krupkách.

Základní živel: oheň

Řeč se poté točila okolo objevu ohně, průmyslové revoluce a závislosti na fosilních palivech, kterou Londesborough přirovnal k závislosti kuřáka na nikotinu. „Pokud zdroj návykové

látky dochází, začíná se člověk chovat iracionálně. Dokážeme se vyrovnat s tím, když nám začnou levné uhlovodíky docházet?“

Divákům vzápětí představil alternativní zdroje energie jako biomasu nebo bioplyn. „Svůj bioplyn používám v létě ke grilování. Když sousedům vysvětluji, na čem jsem steak připravil, odjíždějí.“

V dalším čísle negriloval, ale pomocí Rubensovy trubice zviditelňoval v plamínkách svůj hlas. „Ohnivě“ zanotoval kousek české hymny.

MICHAEL LONDESBOROUGH

Patří mezi přední světové popularizátory vědy. Pochází z Londýna, během doktorského studia na univerzitě v Leedsu pracoval několik týdnů v Ústavu anorganické chemie Akademie věd ČR v Řeži. V Česku se mu zalíbilo natolik, že se v roce 2003 vrátil. „Od té doby jsem měl, a ještě stále mám, tolik zajímavé práce ve výzkumu a popularizaci vědy, že není důvod odejít.“

V posledním pokusu vyzval z publika dobrovolnici Ester. Nejprve ji přepočítal prsty na ruce, stříhl si s ní taneček a pak ji nechal mýt nádobí. Najednou prask! V ruce jí explodovaly mýdlové bubliny. Všichni naštěstí přežili bez úhony a počet prstů zůstal stejný.

Ovace

Po bouřlivé přednášce následoval bouřlivý potlesk. Nadšení neskrýval ani docent Roman Kubínek, vedoucí katedry experimentální fyziky přírodovědecké fakulty. „Perfektní lekce z popularizace. Nešlo o žádné unikátní experimenty, ale o souhru mezipředmětových vazeb mezi fyzikou, chemií a biologií. Studenty muselo obohatit pochopení, že dochází k přeměnám energie nejruznější podstaty a že prakticky veškerá energie pochází ze Slunce,“ uvedl Kubínek.

„Je to zdánlivě jednoduché, ale aby to člověk vysvětlil a studenti to vzali na vědomí, přednášející musí být exhibicionista a showman. A to Michael bezesporu je,“ dodal Kubínek.

Věda kolem nás

Akademický prostor je plný vědy. Odehrává-li se její popularizace v ob-
raze, jaký předestřel pan Londesborough, je věda povznášející i pro širokou veřejnost. A právě o to se univerzita snaží. Finance, jež získala na popularizaci vědy, denně využívá za účelem vysvětlit, přiblížit, ukázat či zcela vtáhnout do úžasného světa vědců. Mám-li okem laika shrnout, jak se jí to daří, budu své hodnocení opírat pouze o banální fakt, jakým je účast. A ta je – nejen na přírodovědných show – nadstandardní. Je to výsledek dobré práce všech, kteří tyto akce připravují, neboť naplňují slogan: Nedělejme z vědy vědu!



Milada Hronová
redaktorka

Tři dny doma navíc

Vyjednávání odborů a vedení Univerzity Palackého dospělo k vzájemné shodě. Pro zaměstnance a akademické pracovníky přinese výhody bez rozdílu, zda jsou členy odborů či nikoliv. Hlavní změnou je navýšení dovolené.

„Osobně považuji za důležité, že pracovní poměr u akademických pracovníků a jiných zaměstnanců, co pracují na nějakém projektu, se po skončení projektu vrací do původní výše,“ prohlásil předseda odborů Rektorátu Univerzity Palackého Martin Müller.

Nově se také v kolektivní smlouvě ujednala doba pracovního poměru na dobu určitou. Tu lze nyní sjednat nejvýše na dobu tří let. „Neustálé prodloužování krátkodobých smluv není zrovna příjemná záležitost,“ komentoval situaci Müller.

Novinkou je navýšení dovolené pro neakademické zaměstnance o tři dny. „Navýšení dovolené, která činí nově pět týdnů a tři pracovní dny v kalendářním roce, sleduje mimo jiné racionální řešení situace v počátku nemoci,“ uvedl prorektor Michal Malacka. Ten je pověřen kolektivním vyjednáváním za univerzitu od roku 2010. Zároveň je členem Rady hospodářské a sociální dohody Olomouckého kraje a členem Poradního sboru ředitele Krajské pobočky Úřadu práce ČR v Olomouci.

Neakademičtí pracovníci měli dosud dovolenou pět, akademičtí pracovníci osm týdnů.

Počet odborářů není na univerzitě vysoký. Zatímco na rektorátu je to asi dvacet členů, nejsilnější pedagogická fakulta se může pochlubit dvěma stovkami odborářů. (caf)

Druhý nejlepší stánek veletrhu

Stříbrné umístění získal stánek Univerzity Palackého v soutěži výstavních expozic na veletrhu Gaudemus. Pro školu to znamená 25procentní slevu na příští výstavní místo.

Brněnský veletrh je určen pro středoškolské k orientaci při výběru vysoké školy. Stánek olomoucké univerzity vidělo asi třicet tisíc návštěvníků.

Pokračování na straně 3



Stánek Univerzity Palackého na brněnském výstavišti.

Foto: VIRTUALIS



BOSNA A HERCEGOVINA

Dokument z Balkánu v podání Univerzity Palackého.

2



EXKURZE VE FILMOVÉ KUCHYNI

Studenti vyrazili do ateliérů v Kodani.

5



PADLY V BELGII

Volejbalistky prohrály zlatý set.

7

Natáčení v Bosně a Hercegovině: klíčový je tlumočník

PAVEL KONEČNÝ

Čtvrtý dokumentární film má nyní na střihačském stole Jiří Vrba z oddělení komunikace. Ze čtrnácti hodin natočeného materiálu udělá nakonec 27 minut. Hlavně kvůli televizi. Tématem je česká pomoc v Bosně a Hercegovině.

Filmy o rozvojové pomoci financované vládou natáčí Vrba už pátým rokem v tandemu s Evou Vernerovou. Projektová manažerka a produkční v jedné osobě začínala původně ještě jako studentka. Nápad je ovšem z hlavy šéfa katedry mezinárodních rozvojových studií Pavla Nováčka.

„Já si původně myslel, že budu dělat i kameru, ale když to mám taky režirovat, tak nemůžu dělat obojí. Proto s námi jezdí ještě Ilja

CO ŘÍKÁ O BOSNĚ A HERCEGOVINĚ JIŘÍ VRBA

Není typickou rozvojovou zemí. Když projíždíte krásnou bosenskou krajinou a míjíte rozlehlé několikapatrové domy, nepřipadáte si jako v chudé zemi, která potřebuje zahraniční rozvojovou pomoc. Její velké problémy totiž nejsou na první pohled patrné. Největší dojem na mě udělalo Sarajevo. V obklíčeném městě už neměli kde pohřbívat své mrtvé. Využili k tomu i bývalý olympijský stadion.

Zlámal nebo Michal Škoda, kameramani,“ vysvětluje Vrba. Čtvrtým ve štábu bývá vždycky tlumočník a průvodce v jedné osobě, někdo místní, kdo umí česky. Osvědčilo se jim to v Srbsku, Moldávii i v Mongolsku. Podle Vernerové je právě tlumočník při natáčení klíčový. „Udává směr, protože my si dopředu něco načteme, ale teprve pak jdeme do reality,“ řekla Vernerová.

Máme se dobře a nevíme o tom

V Bosně to byla Miriana Tešanovič, která před válkou uprchla do Česka i s devítiletou dcerou. Vysokoškolsky vzdělaná žena, která dnes dělá



asistentku politikovi. „Osm let žily u nás, dcera tady vychodila základní a vystudovala střední školu. Pak se vrátila. Dcera už vystudovala vysokou a teď by rády zpátky. Rodinu už v Bosně nemají a mají problém se uživit,“ popsal Vrba životní peripetie tlumočnice.

Jejich filmy vznikají proto, aby Češi věděli, že pomáhají jinde. „My si to ani neuvědomujeme, jak dobře se máme,“ pokyvuje hlavou Vrba.

CO ŘÍKÁ O BOSNĚ A HERCEGOVINĚ PRŮVODKYNĚ

Máme takový komplikovaný a nefunkční stát. Jsme vlastně rozdělení na dvě entity: Republika Srbská a Federace, která má ještě deset kantonů. Je tady vlastně třináct vlád, třináct parlamentů a ještě spousta ministrů, náměstků ministrů, sekretářek. Myslím, že máme nejdražší administrativu v celé Evropě.

Podle Pavla Nováčka dává Česko na rozvojovou pomoc asi čtyři miliardy korun. „V tom jsou ale i poplatky do fondů OSN a Evropské unie nebo peníze na provoz uprchlických táborů,“ uvedl Nováček. Přímé zdroje pro chudé země tak ročně činí asi 800 milionů korun. Přibližně se česká pomoc pohybuje na 0,1 procenta hrubého domácího produktu.

Na dvakrát

Do každé země jezdí univerzitní štáb dvakrát. „Je to proto, abychom eliminovali rizika,“ tvrdí Eva Vernerová. Na začátku si vytipují projekty a místa a dají filmu základní kostru.

„Na počátku je námět, ne scénář,“ vysvětluje Jiří Vrba. „Nikdy nenatočíme všechno najednou. Není jednoduché sehnat realizátory, roční období, dobré počasí, firemní dodavatele...“ vyjmenovává. V Srbsku jim takhle jeden ze dvou natáčecích pobytů propršel, v Moldavsku zase museli zastihnout jaro i podzim kvůli vínu. Natáčejí čističky, chemičky, elektrárny, ale i měkké vzdělávací projekty. „Hlavně hledáme příčinu, jak a proč se ta země do takové situace dostala. Popisujeme ji, jaká je, jakou má historii. A hlavně se snažíme, aby většina informací zazněla autenticky od místních lidí. To je pro nás podstatné,“ řekl Vrba.

U každého projektu se snaží zjistit, co lidem skutečně přináší. „A daří se nám to hlavně proto, že nejsme komerční televize, ale filmaři z univerzity,“ tvrdí Vrba.

Pomalů a pečlivě

Přibývá to pomalu. Kvůli několika záběrům musejí často cestovat ho-

diny po špatných silnicích. A problém bývá i s jídlem. Když mají dvě cesty za sebou, přijde měsíc ve střížně. Přepis každého slova, co kdo řekl, dopisování komentářů, vytváření scénáře. Do toho se případně vkládají archivní záběry, ale především hudba, kterou dělá Ilja Zlámal a vše zvukově „češe“ Martin Buka.



Improvizovaný hřbitov. V obklíčeném Sarajevu se pohřbívalo, kde se dalo. Foto: MICHAL ŠKODA

obec/město	projekt
Nemila	kotel na biomasu
Sarajevo	demonstrační pole pro nové odrůdy bobulovin
Sarajevo	workshop o posklizňovém zpracování ovoce a zeleniny
Sarajevo	oprava tramvají Škoda
Sarajevo	školení pro laboranty – testování medu
Maglaj	skládka odpadu
Doboj	skládka odpadu
Zvornik	dodávka březích jalovic
Zvornik	dodávka zemědělské techniky
Gračanica	dětské hřiště

HISTORIE

BOSNY A HERCEGOVINY

První samostatný bosenský stát se začal formovat ve 12. století. Na vrcholu země stanula za



Mapa: ezilon.com

vlády prvního bosenského krále Tvrtka I. (1353–1391). Na hranici byzantského východu a katolického západu se v obtížném přístupném terénu středověké Bosny zformovala jedinečná a svérázná kultura. Vytvořila se zvláštní a plně nezávislá církevní organizace označená jako Církev bosenská.

Všechny předchozí filmy se dají najít na univerzitním kanálu YouTube. Bosna a Hercegovina bude mít premiéru 12. prosince. Další finalizace přijde po slavnostní projekci, třeba anglické titulky.

„Stopáž sedmadvaceti minut vyžadovala Česká televize. Nakonec se nám hodí i na různé besedy, kdy jezdíme po školách a různých spolecích. Vejde se do vyučovací hodiny i s komentářem,“ podotkla Eva Vernerová. S Mongolskem takhle byli na čtyřiceti místech. Podobné to očekává i s Bosnou a Hercegovinou.



Minové pole u Tuzly, mešita u Zvorniku a rozšířené Sarajevo. Foto: MICHAL ŠKODA A EVA VERNEROVÁ



Céčkové předměty: pro některé fakulty trn v oku

PAVEL KONEČNÝ

Co má společného studium medicíny a renesance v Itálii? Nic. Nebo totéž co studium medicíny a hudební rozměr liturgie. Tedy písmeno C v indexu.

Nepovinné předměty studované na jiných fakultách by měla mateřská fakulta za své studenty od počátku roku 2013 platit. Jistého ale není nic. Diskuse ustrnula a tiché našlapování kolem „céčkových“ předmětů trvalo i na říjnovém výjezdním zasedání vedení Univerzity Palackého.

Přesto děkan lékařské fakulty Milan Kolář přednesl již dříve akademickému senátu fakulty i Spolku mediků své stanovisko: žádný z volitelných předmětů uvedený ve studijních programech ostatních fakult nebyl zařazen do seznamu uznatelných volitelných předmětů. Tedy: žádný sport, žádné jazyky, žádná renesance.

Čísla versus touha po něčem jiném

„Výuka medika Všeobecného lékařství za jeden rok přijde na sto deset tisíc korun. My dostáváme roční dotaci necelých sedmdesát tisíc. A když půjdou peníze i na něco, co nepatří do kurikula, tak je to problém,“ řekl děkan Kolář. Ročně přijdou céčkové předměty lékařskou fakultu na 600 tisíc korun. „To si teď nemůžeme dovolit,“ prohlásil Kolář. Jak říká, zatím se k tomu postavil tak, že když si nic neobjednal, nebude nic platit. Svě stanovisko studentům vysvětlil.

„Je to rozumná věc, čísla mluví jasně, v podstatě souhlasím s posto-



Velká posluchárna lékařské fakulty.

Ilustrační foto: MAREK OTAVA

jem naší fakulty. Na druhé straně nesouhlasím s tím, že jsou ty předměty pro nás zablokované. Nelíbí se mi, že by si za ně měly fakulty mezi sebou platit. To je v rámci jedné univerzity podivné. A nám je tím upřeno právo jakýkoliv céčkový předmět studovat na jiné fakultě,“ řekl student medicíny Pavel Honig. Chtěl studovat francouzštinu na filozofické fakultě, aby se připravil na Erasmus. „Nepotřebujeme jen získat kredity, na to máme na své fakultě dostatek svých céčkových předmětů. Chceme ale chodit i jinam, na jazyky, na sport. Mít možnost studovat cokoliv nad rámec svého studia,“ dodal Honig.

Žádné zájmové kroužky

Podobný problém má i právnická fakulta. „Jsme ochotni hradit ty céčkové předměty, které přispívají k profilu absolventa, ale nevím, proč bych jim měla platit nějaké kroužky. Takové je stanovisko celého vedení fakulty,“ uvedla děkanka Milana Hrušáková. Církevní památky Olomouce mohou být podle ní nesmírně zajímavé, ale není to nic, co by studenti práv nezbytně potřebovali.

„Jsme ochotni platit jazyky. Když si někdo zapíše holandštinu nebo čínštinu, tak zamáčknu slzu v oku a zaplatíme,“ řekla Hrušáková.

Děkance ale vadí, že si někteří studenti na jiných fakultách zapisují stejné předměty v lehčí verzi. „Zcela zásadně odmítáme platit Právní minimum vysokoškoláka – to jsou pro naše studenty levně získané kredity. To je pro studenty úniková záležitost,“ konstatovala Hrušáková.

Stejně nahlíží na nepovinný předmět Základy obchodního práva. „Přitom u nás je Obchodní právo poměrně náročným předmětem. Některé céčkové předměty jsou navíc okreditovány způsobem, že jsou na úrovni našeho státnicového předmětu,“ dodala děkanka Hrušáková.

Podívat se jinam

Naproti tomu děkan fakulty tělovýchovné kultury Zbyněk Svozil s céčkovými kredity a platbami za ně souhlasí. „Céčkové předměty by měly být uvolněné a být k dispozici celé univerzitě bez rozdílu. Když naši studenti chodí na přednášky na filozofickou fakultu, tak nemáme

s tím problémem to proplácet. Patří to k univerzitnímu standardu, podívat se také jinam,“ sdělil Svozil. Baroko je podle něj přínosem a obohacením i pro studenty tělovýchovy.

Když měl porovnat finanční bilanci, prohlásil, že jeho fakulta je na céčkových předmětech v mírném minusu. A to přesto, že poskytuje dostatek volitelných předmětů pro jiné. Děkanka cyrilometodějské teologické fakulty Ivana Vlková k placení mezi fakultami za céčkové předměty řekla: „Pro nás je to prašť jako uhoď. Je to nelísné.“

Sedm procent

Nejvíce volitelných předmětů označených písmenem C nabízí filozofická fakulta. Vyplývá to z její podstaty. „Vždy bude něco jako trh s céčky. Ta volitelnost tvoří jádro univerzity. Neměli bychom jít směrem, že budeme vzájemně zakazovat studentům rozšiřovat si obzory. Spíše bychom je měli ponoukat, aby si je rozšiřovali,“ uvedl Jiří Pospíšil, vedoucí oddělení dalšího vzdělávání rektorátu. Jeho propočty ukazují, že volitelné předměty typu C představují jen sedm procent z celé výuky na Univerzitě Palackého.

„Rád bych zopakoval svůj názor, že systém hrazení volitelných předmětů nepovažuji za optimální a obávám se, že naráží na podstatu kreditového systému,“ zdůraznil děkan lékařské fakulty Milan Kolář. Otázkou je, proč by se měly volitelné předměty začít proplácet. Univerzita zatím hledá odpověď. „Jakmile bude věc hotova, tak budete jistě zpraveni, jak to dopadlo,“ odpověděl děkan filozofické fakulty Jiří Lach.

NÁZOR



Tak zvané „céčkové“ předměty jsou v současné době na UP nahlíženy z hlediska jejich ekonomické rentability, kreditové nevyváženosti a vzájemného možného postupu fakult z hlediska refundací spojených s touto skupinou předmětů.

Céčka jsou ale podle mého názoru podceňována, tedy spíše nenašla doposud na naší univerzitě odpovídající uplatnění. V zahraničí i v ČR je v rámci kvalitního systému vzdělávání nutné podporovat u studentů zakládání a dotváření „soft skills“, mezi které náleží například komunikační dovednosti, prezentační schopnosti, schopnost řešit problémy a konflikty, time management, inovativní schopnosti a další.

Nechci citovat manažerskou literaturu, ani si nemyslím, že je nutné, aby předměty kategorie C přesně tuto oblast kopírovaly, budeme ovšem usilovat o vytvoření konsenzuálního systému. Tento by jednak umožnil zavedení skupiny předmětů, které pomohou dotvořit znalostní profil studenta pozitivním způsobem, akceptovatelným ze strany vedení fakult, ohodnoceným odpovídajícím počtem kreditů a formujícím „soft skills“ absolventa Univerzity Palackého tak, aby měl výhodu v rámci uplatnění na pracovním trhu.

JUDr. Mag. iur. Michal Malacka, Ph.D., MBA
prorektor pro komunikaci a další vzdělávání

Druhý nejlepší stánek veletrhu

Dokončení ze strany 1

„Během čtyř dnů oslovily studijní referentky na sedm tisíc uchazečů o studium,“ uvedl za výstavní tým Ondřej Martínek. Referentkám pomáhali i současní studenti. „V expozici se vystřídalo sedmdesát prezentátorů,“ dodal Martínek.

Mezi těmi, koho stánek zaujal, byl i osmnáctiletý Patrik z Liberce. „Chtěl bych studovat práva. Ta olomoucká mě zaujala nejvíc. Byl jsem i na prezentaci vaší univerzity. Líbí se

mi třeba právní klinika nebo ubytovací stipendium. Fajn byly i informace o volnočasových aktivitách,“ řekl maturant. „Z dotazníkového šetření nám loni vyplynulo, že zhruba třicet procent uchazečů o studium získává informace právě na veletrzích pomaturitního vzdělávání,“ dodal Ondřej Martínek.

Stánek Univerzity Palackého je koncipován jako prezentace vědy a výzkumu v různých oborech napříč univerzitou v rámci projektu

PopUP. Design oceněného stánku vytvořila společnost Virtualis. Při návrhu vycházela ze sloganu 8 fakult = nekonečno příležitostí k uplatnění. „Osmička i znak pro nekonečno se promítají jak do tvaru poutače nad stánkem a do grafických prvků na stěnách,“ uvedl Pavel Gottfried.

Zázemí stánku dělí expozici na dvě části. Přední s pulty fakult slouží pro komunikaci se zájemci o studium, zadní část je určena k prezentaci.

Expozice a prezentace devíti desítek vystavovatelů hodnotili sami studenti. Univerzitu Palackého v očích

respondentů předčilo jen České vysoké učení technické z Prahy.

Sleva pro příští rok se vypočítává z letošní objednané plochy. „Celkově půjde asi o pětáctyřicet tisíc korun,“ vypočítal kancléř Rostislav Hladký. (caf)



Foto: ONDŘEJ MARTÍNEK

Anketa

JAK VNÍMÁTE „CÉČKOVÉ“ PŘEDMĚTY?

Lukáš Pokorný
4. ročník, PF

Jsou pro mě doplněním pro potřebný počet kreditů. Vybírám si je podle časové nenáročnosti. Letos vyžírám nabídky filozofické fakulty a navštěvuji předmět zaměřený na politiku pro každého. Měl bych z něj mít pět kreditů.



Martina Skarková
2. ročník, LF

Je přeci dobré dozvědět se i něco víc. Jejich nabídka mi vyhovuje. Letos ale nenavštěvuji předmět typu C jednoduše proto, že v těch kurzech, které jsem si vybrala, už bylo plno. Jinak bych si určitě vybírala mezi sportem a výukou jazyků.



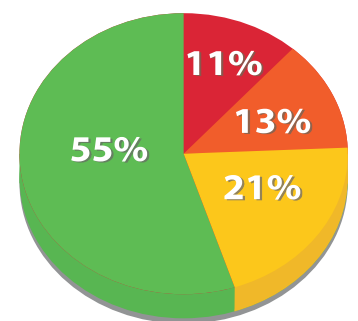
Veronika Fialová
1. ročník, LF

Jsem v prvním ročníku a ještě jsem si z nabídky předmětů typu C nevybírala. Je na to čas. Za celou dobu pětiletého studia musím mít dva kredity z céčkových předmětů.



Lukáš Novák
1. ročník, PŘF

Vybírám si z nabídky všech fakult, hlavně podle počtu kreditů. Čím víc jich s céčkovým předmětem získám, tím lépe. Studuji biologii a chemii a zajímá mne sportovní vyžití. Loni jsem využil i nabídku pedagogické fakulty. (map)



Jak vnímáte „céčkové“ předměty?

- ☐ Nudné kreditové zlo
- ☐ Odchodit se to musí...
- ☐ Nemám k nim žádný vztah
- ☐ Nejzajímavější ze všech!

Céčka jako zábava

Překvapení? Výsledky ankety na webových stránkách Žurnálu Online ukázaly, že studenti Univerzity Palackého mají rádi nepovinné předměty. Volí si je proto, že je baví, protože si chtějí zaspportovat, protože se chtějí naučit cizí jazyk.

Sběratelů céčkových kreditů je méně. Přesto je logické, že si občas někdo zapíše předmět, který považuje za lehký nebo kreditově výnosný. Není to nic nemorálního ani nic nenormálního.

V elektronické anketě na stránkách www.zurnal.upol.cz hlasovalo 143 respondentů. Za všechny projevené názory děkujeme a budeme rádi, když kliknete i příště. Třeba na téma: káva nebo energéták? (caf)



PRVNÍ KROK

Rubrika prvních zkušeností absolventů Univerzity Palackého s reálným životem.

MILADA HRONOVÁ

Marie Váňová je personalistka. Její finta na to, jak mít ve firmě dobré zaměstnance, spočívá paradoxně ve svazáckém heslu z minulého století: angažovanost.

„Angažovanosti zaměstnanců se čeští personalisté věnují s menšími či většími úspěchy spíše intuitivně,“ říká Váňová, nedávná absolventka andragogiky olomoucké filozofické fakulty. Pro manažerku rozvoje v nadnárodní společnosti Danone je angažovanost středem profesního zájmu a úsilí. „Angažovanost znamená, jak to dělat jinak, lépe. Jak pomoci vedoucím, aby měli lepší týmy a vše bylo provázanější. Anglické engagement bych používala radši, ale u nás se přes jistou pejora-



Na výletě v Krkonoších. Se starším synem Vítkem, mladší Hynek je v té době teprve na cestě. Výlet byl odměnou za úspěšnou bakalářskou práci. Foto: ZDENĚK VÁŇA

„Psaní magisterské práce se stalo sprintem,“ říká Marie Váňová o konci svého studia

tivnost uchytil výraz angažovanost,“ vysvětlila. Stejnou myšlenku vložila do své magisterské práce a zúročení na sebe nenechalo dlouho čekat. Nedávno získala stříbro v soutěži Národní cena absolventských prací.

Bydlí v Kladrubech u Vlašimi a studovala v kombinované formě. „Nepatřím tedy mezi ty, kdo s praxí začínali hned po absolutoriu.“ Když dávala přihlášku na vysokou školu, volila mezi Prahou a Olomoucí. „Výhrála Olomouc, protože měla v Telči distanční pracoviště. A protože se mi způsob vedení bakalářského studia líbil, pokračovala jsem v magisterském v Olomouci,“ objasnila.

Být lepší

Do školy šla Marie Váňová proto, aby z ní byl lepší profesionál v oboru označovaném HR [ejč ár] – lidské zdroje. „Měla jsem už pracovní zkušenosti a učilo se mi dobře, protože jsem se snažila všechny teorie rovnou aplikovat prakticky. Teď po magisterském studiu o sobě tvrdím, že mám větší nadhled. Předtím jsem byla koordinátorkou vzdělávacích aktivit, což byla spíše organizační činnost, ne personalistka.“

Marie stihla v posledním ročníku magisterského studia andragogiky zároveň porodit syna Hynka. „Nechtěla jsem si studium prodlužovat, a tak se psaní mé magisterské práce stalo tak trochu sprinterským výkonem,“ vzpomíná na závěrečné období svého působení na filozofické fakultě. Vzpomíná také na profesora Dušana Šimka, který vedl její práci. „Byl velmi vstřícný k mé rodinné situaci, vždy mi pomohl a pružně reagoval,“ podotkla. Vůbec ale nechtěla zmiňovat, jak dlouho svou sprinterskou práci psala. „Čas v tomto případě není relevantní,“ uzavírá Marie s nadhledem poslední kapitoly svého olomouckého studentského života.

Návod proti špatné náladě

Úspěch oceněné magisterské práce Marie Váňové spočívá v jed-



Marie Váňová (1976). Pochází z Kladrub u Vlašimi. Vychodila gymnázium v Českém Brodě. Jejím koníčkem je nyní práce a rodina, ale hraje závodně kuželky. „Takovou místní zimní ligu.“ Má ráda turistiku a hodně čte, především sci-fi a fantasy. Baví ji připravovat zážitkové hry, které se šíjí na míru skupině lidí. Foto: PETR DIVÍŠ

nání zaměstnanců. „Angažovaní zaměstnanci ve firmě předvádějí příležitosti a vyvíjejí aktivitu, která pak směřuje k prospěchu celku. Nevážou se jen na úkoly a povinnosti, které mají v popisu práce. Pro ně je důležité splnit cíle, které jsou doprovázené úspěchem firmy. A navíc tak činí dobrovolně,“ popisuje ideální pracovníky manažerka Váňová.

Jedním dechem však přiznává, že jednotná a jednoduchá odpověď na to, jak zaměstnance do angažované pozice dostat, neexistuje. „Kdyby to bylo jednoduché, nenapsala bych o tom šedesát stran,“ říká bývalá pracovníce firem Oracle, Beauty World, Coty a Deloitte & Touche.

Lídr je podle ní vůdce, který povzbuzuje důvěru v budoucnost. Přitom nesmí zapomenout na uznání

zaměstnanců. „Ve své práci poukazuji na nutnost existence takového lídra, který mobilizuje týmy pro maximální výkon.“

Až ve třetím roce studia andragogiky na filozofické fakultě objevila Marie Váňová jeho skutečnou hloubku. Zjistila, že se jedná o zajímavou oblast, kterou není možné studovat intuitivně, ale na základě vědeckých poznatků.

„I když v české odborné literatuře neexistuje žádná opora, personalisté o angažovaných zaměstnancích živě diskutují,“ řekla. Tyto diskuse považuje za návod, jak opustit špatnou náladu a krizi.

Nebát se vykročit

Když v Danone začínala, měla na starosti pracovněprávní agendu a nábor nových zaměstnanců. V současné době patří mezi její priority kromě rozvoje lídrů také interní komunikace. Práce s lidmi je podle ní na jednu stranu vyčerpávající, a na druhou energizující. „Teď hodně školím a to je nabíječící,“ prohlásila Marie, u které pracovní převážují kladné emoce.

Ráda čte, i když poslední dobou spíše odbornou literaturu. „Nedávno jsem ale začala číst staršímu synovi před spaním Harryho Pottera. Jenže se u toho začal bát. Mě to ale chytlo a přelouskala jsem všech sedm dílů. Byl to pro mě únik a odpočinek,“ popsala.

Z posledních pěti let trávila tři v Telči a dva v Olomouci. „Byl to krásný návrat do školních lavic. Cítila jsem se v nich mladší. Ráda vzpomínám na spolužáky i na lektory. Mnozí z nich jsou mými osobními vzory,“ říká Váňová. Soutěž Národní cena absolventských prací je podle ní skvělou příležitostí jak navázat nové kontakty a potkat lidi, kteří v rozvoji lidských zdrojů něco znamenají. Nebo znamenat budou. Hned jak udělají první krok. Všem, co mají první krok před sebou, vzkazuje: odvahu a nebát se vykročit.

Nadějně studentky – s Badatelem možná až k Nobelově ceně

VELENA MAZOCHOVÁ

Čtyři desítky studentů ze středních škol pomáhají při výzkumu na Univerzitě Palackého. Pod vedením špičkových vědeckých pracovníků mohou rozvinout a uplatnit svůj talent, což jim umožňuje projekt Badatel.

Základem je dobrovolná práce bez formálních omezení a byrokracie. Více než na testech znalostí záleží na motivaci a radosti z vědeckého poznání. „To, jakým způsobem bude stáž probíhat, záleží na osobní dohodě mezi studentem a školitelem. Obvykle jsou spolu v kontaktu jedenkrát týdně,“ popsal režim spolupráce docent Martin Kubala z katedry biofyziky.

Mezi nejvýraznější talenty projektu patřila Olga Rýparová. Pracovala na analýze buněk pomocí kapilární elektroforézy pod „dohledem“ Jana Petra z katedry analytické chemie. K tomu přidala také studium fotosyntézy u vedoucího katedry biofyziky profesora Petra Ilíka.

„Díky Badateli jsem pochopila, co věda obnáší, jak psát vědeckou práci a jak ji prezentovat,“ řekla Rýparová. Ke studiu biochemie se přihlásila bez velkého rozmyšlení. Nyní dokončuje bakalářskou práci a plánuje magisterské studium na zahraniční vysoké škole. „Badatel mi pomohl určit životní směr. Považuji jej za jedno z mých nejdůležitějších období vůbec,“ hodnotí svou účast Olga.



Jaroslava Geletičová. Je laureátkou České hlavičky 2008, kterou získala jako čerstvá absolventka Slovanského gymnázia v Olomouci za vypracování ucelené matematické metody, s níž lze zjednodušit postupy pro zpracování a vyhodnocení velkých souborů dat. Ocenění předcházela Cena Učené společnosti 2008.

Stejně nadšeně líčí své zkušenosti s Badatelem Jaroslava Geletičová. „Byla to velmi dobrá zkušenost. Myslim, že je důležité umožnit studentům, aby šli pracovat do laboratoří. Já sama jsem tomu úplně propadla,“ zdůraznila Geletičová. Pracovala na analý-



Vědeckou dráhu mohou středoškoláci začít v laboratorích přírodovědecké fakulty. Foto: MAREK OTAVA

zách z pomezí matematiky a statistiky, spolupracovala s Karlem Hronem z katedry matematické analýzy a aplikací matematiky, pod vedením docenta Kubaly se zaměřila na biofyziku.

V příštím semestru ji čeká obhajoba magisterské práce a státnice v obo-

ru Molekulární biofyzika. Na ně chce hned navázat doktorandským studiem. „Ráda bych potom studovala na pařížské Pierre and Marie Curie University,“ prozrazuje své plány. V budoucnu by se chtěla věnovat problematice protinádorových léčiv.

Projektu Badatel funguje od roku 2005. „Tato příprava skutečně může pomoci talentovaným studentům nastartovat vědecký



Olga Rýparová. Jako studentka gymnázia v Hranicích získala cenu Učené společnosti České republiky 2009 za studii Analýza mikroorganismů a spermatu kapilární elektroforézou. Je také laureátkou ceny Nadačního fondu Jaroslava Heyrovského a držitelkou ocenění Talent Olomouckého kraje 2008.

Olomoučtí studenti v kuchyni Larse Von Triera

PAVEL KONEČNÝ

Netradiční praxe a stáže absolvují studenti Teorie a dějin dramatických umění. Jezdí do televizních, filmových a producentských studií po celé Evropě. A ještě jim za to platí.

„Pro tento intenzivní typ stáží jsme se rozhodli asi před šesti lety. Nechtěli jsme výuku směřovat jen do oblasti teorie či historie oboru,“ uvedl za katedru divadelních, filmových a mediálních studií Petr Bilík.

Studenti tak vyjíždějí z Konviku do filmových ateliérů, televizních redakcí, do divadel. A osvědčilo se to natolik, že řada z nich si podle Bilíka našla díky praxi i budoucí zaměstnání.

„Studenti a třeba budoucí kritici by měli poznat reálné prostředí, o kterém píší. Dělat filmového kritika nebo filmového historika a nebýt na place, je nesmysl. Musí přece znát technologii a organizaci vzniku takového díla,“ objasnil Bilík.

Místo prázdnin koprodukce

Podmínky olomouckých studentů jsou luxusní. „Nevíme o žádném podobném projektu. To nedělá ani FAMU,“ podotkl Bilík. Studenti Univerzity Palackého dostávají diety, cestovné, mají hrazené ubytování a katedra ještě platí filmové společnosti za konzultace a vedení studentů. „Možná proto na to kývli,“ usmívá se Bilík.

Studentka druhého ročníku Nikola Pracná strávila prázdniny v Evolution Films v Praze. Starala se o filmovou produkci. „Byla to veškerá administrativa. Příprava natáčení česko-norsko-dánské koprodukce Detektiv Down,“ řekla Nikola. Na



Kodaň. Filmové ateliéry. Příští exkurze zavede olomoucké studenty do Babelsbergu u Berlína. Foto: MAREK LOSKOT



„plac“ se dostala ke konci praxe, kdy začalo natáčení. A sledovala v akci norského herce Sveina André Hofse s Downovým syndromem, který hraje hlavní roli.

„Byla to pro mě ohromná zkušenost. O produkci jsem uvažovala už dříve, ale spíše je to sen, není lehké se k tomu dostat,“ tvrdí Nikola.

Kryštof Pohl z třetího ročníku strávil měsíc v České televizi ve Tvůrčí producentské skupině společenské publicistiky a dokumentaristiky. „Slyšel jsem, že Česká televize není zrovna pružná instituce, ale zjistil jsem, že je to lepší, než jsem si myslel,“ sdělil svou zkušenost Kryštof. Dělal rešerše pro nově vznikající po-

řady. Hodně se pohyboval v archivu, sledoval vývoj konkrétních pořadů nebo jejich zahraniční verze. „O vyvíjených pořadech ale nesmím mluvit,“ zdůraznil.

Dostat se na stáž není zrovna jednoduché. „Děláme pečlivé konkurzy, máme detašovanou kancelář v Praze na Národní třídě v Českém filmovém

centru. Což je partnerská instituce projektu. Tam přijedou olomoučtí a brněnští studenti, sedí tam producent a zástupce projektu,“ vysvětlil Bilík. Často jede do Prahy stejným vlakem jako studenti, o nichž bude rozhodovat. Jízdenku do Prahy si ale nikdo nekoupí bez předvýběru na katedře. „Pečlivě je vyzpovídáme a vybereme asi tři. Další tři pak v Brně na Masarykově univerzitě a z těch šesti se vybere v Praze jeden,“ popsal Bilík.

Kodaňská zkušenost

Kromě pracovních stáží pronikají olomoučtí studenti také na exkurze. „Před měsícem jsme byli v Kodani ve studiu Zentropa Larsa Von Triera. Škoda že zrovna natácel někde v Německu,“ potvrdila Kristýna Erbenová. Studio si ale prohlédla se spolužáky dokonale. Pochvalovala si, že viděla i skutečného Oscara a Zlatou palmu z Cannes.

Následovala prohlídka nejstaršího evropského filmového studia Nordisk, které vzniklo ještě v éře němého filmu v roce 1906. „Byl to úplný opak Zentropy, která působila rodinným či spíše komunitním dojmem. Spiklenecký nádech vystřídal skutečný storytelling,“ přiblížil Matěj Dostál.

Obor Teorie a dějiny dramatických umění není určen pro konkrétní profesi. „Z absolventů může být dramaturg, scénárista, novinář, filmový historik nebo taky nic. Opravdu důležité jsou v téhle branži kontakty a tyto výjezdy jim je pomohou získat,“ poznamenal Bilík.

Příští cesta olomouckých studentů povede do studií v Babelsbergu u Berlína. Tedy na místa, kde Quentin Tarantino natácel Hanebné pancharty.

„Důležitější je objevit a formulovat problém“

Odpověď na otázku, zda je absolvent českých vysokých škol homo eruditus – člověk vzdělaný, hledala minulý týden přednáška a beseda filozofa profesora Miroslava Petříčka z Univerzity Karlovy.

„Na jedné straně jsou univerzity staré stovky let, ale zároveň žijí přítomností a musejí se s ní vyrovnávat. Je třeba vědět a zdůvodnit, v čem spočívají hlavní znaky této přítomnosti. V přednáškové praxi a každodenním provozu na univerzitě na to často nepříjde ani řeč,“ poznamenal Petříček.



Přednášku Miroslava Petříčka (vpravo) uváděl Josef Jařab. Foto: VELENA MAZUCHOVÁ

Za inspirující považuje humanitní vědy, které kladou otázky, na něž neznáme odpověď. „Důležitější než najít řešení je vůbec objevit a formulovat problém,“ zdůraznil Petříček, bývalý žák Jana Patočky.

Série setkání s českými vědci a významnými osobnostmi vznikla ve spolupráci rektora Univerzity Palackého Miroslava Mašláne a Sdružení profesorů filozofické fakulty – Societas cognitorum. (mav)

Prezident by měl být především symbol, tvrdí politolog Lebeda

MARTIN VIŠŇA

Začátkem příštího roku budou občané České republiky historicky poprvé sami volit svého prezidenta. Jaká rizika s sebou přímá volba nese a naopak jaké přínosy bude pro politické dění mít? Možné odpovědi předestřel během druhého Science Café politolog Tomáš Lebeda.

„Přímá volba prezidenta byla vlastně to jediné, co mohly politické strany v době ekonomické krize nabídnout a získat tím u veřejnosti pozitivní bod,“ uvedl Lebeda. Podle něj si tím ale strany samy přidávají problémů, neboť hlava státu se u nás tradičně těší velké důvěře.

„Už od dob Masaryka je český prezident společensky vnímán jako velmi silná osobnost, jeho úřad lidé drží ve vážnosti. Třeba popularita Václava Klause, když končil jako premiér, byla na bodě mrazu. V okamžiku, kdy se stal prezidentem, ale vylítla o desítky procent nahoru,“ podepřel výrok příkladem současné hlavy státu. Zároveň nabídl srovnání s premiérskou funkcí, které zmínkou o ochrance prezidenta, vzhledem k nedávnému incidentu v Chrástavě, posluchače přednášky pobavilo.

Oslabení slabých

Výsledkem přímé volby prezidenta tak podle Lebedy může být další oslabení dlouhodobě slabých vlád. „Prezident by měl být především symbolem, nedělat politiku. Právě o politice ale přímá volba je. Kolega Josef Mlejnek ji komentoval slovy: Co těm lidem budou v kampani slibovat? To se budou předhánět v lepším kladení věnců?“

Lebeda před naplněným Café 87 komentoval také další možná rizika a přínosy přímé volby. Zpočtybnil například názor politologa Jiřího Pehe, že lidem zvolený prezident vytvoří protiváhu politickým stranám v parlamentu.

„Kde bere tu jistotu, že takový prezident bude dlouhodobě nadstranický? V Evropě drtivě převažují přímo volení straníční prezidenti, což je logické, protože strany produkují politiky a ti se o tento úřad ucházejí. Třeba se ale pletu a Česko bude zvláštním ostrůvkem,“ připustil Lebeda. Problémem také může být únava občanů z častých voleb.

Mezi pozitiva počítá Lebeda odstranění problematického a někdy nedůstojného průběhu volby. Vedoucí katedry politologie připomněl



Tomáš Lebeda. Vedoucí katedry politologie nastínil nad kávou možná rizika a přínos přímé volby hlavy státu. Foto: MARTIN VIŠŇA

zejména handrkování o prezidenta v roce 2008. I tady však nabídl variantu. „Tato nedůstojnost by ale šla odstranit jednoduchými zásahy do procedur nepřímé volby,“ uvedl.

Kdo z koho?

Následující diskuse přinesla i dotazy týkající se prezidentských kandidátů, padla i jména Tomia Okamury nebo Martina Fafejty. „Co se týče nezávislých kandidátů, jsem velmi skeptický. Pokud kandidujete za nějakou politickou stranu, máte jako občan nějakou minimální jistotu, že v určitých oblastech víte, jak se ten politik bude chovat. Zájmy nezávislého kandidáta nejsou tak transparentní, někdo mu přece platí kampaň,“ prezentoval svůj názor Lebeda.

Svého vlastního favorita politolog ale neprozradil. Nechtěl se zaškatulovat. „Už jsem se o sobě na základě jednoho překrouceného výroku dozvěděl leccos. Na jedné webové diskusi jsem se dokonce dočetl, že si mě někdo pamatuje jako člena KSČ a agenta StB. Je to vtipné, já totiž v roce 1989 chodil do 7. třídy!“

Druhé setkání s vědou nad kávou tak skončilo vtipnou tečkou. Mělo jedinou vadu: někteří zájemci se do horního patra Café 87 zkrátka nevešli.

Za měsíc, 27. listopadu, se Science Café vydá s Jiřím Grygarem do vesmíru. Známý popularizátor věd o kosmu během svého povídání představí unikátní snímky vesmírných těles i aktuální otázky svého vědního oboru.



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



UNIVERZITA
PALACKÉHO
V OLOMOUČI

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

UNIVERZITA PALACKÉHO – CENTRUM VĚDY PRO VŠECHNY | CZ.1.07/2.3.00/35.0011

Závěrečný seminář projektu REALM v Bruselu

Ve středu 10. října 2012 se v Bruselu uskutečnil poslední ze série seminářů mezinárodního projektu REALM, kterého se v průběhu roku 2012 za Českou republiku účastnila proděkanka pro studijní záležitosti a celoživotní vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Palackého, PhDr. Hana Marešová, Ph.D.



Projekt spojil účastníky z 15 evropských regionů, kteří v průběhu celého roku pracovali na tématech z oblasti vzdělávání dospělých. Jeho cílem bylo začlenit některé ze stěžejních iniciativ, které určila Evropská komise v rámci strategie nových zdrojů růstu a pracovních míst, do koncepce vzdělávání dospělých v členských zemích EU. Projekt REALM byl financován z prostředků komunitárního programu Grundtvig, jeho rozpočet činil 170 000 EUR. Projekt vznikl ve spolupráci britského Hampshire

County Council, Bruselské vzdělávací služby a Sdružení evropských regionů (AER).

Na závěrečném setkání došlo k formulaci doporučení, která budou předána Evropské komisi pro přípravu tematických dokumentů nového programovacího období, zároveň byly zformulovány možnosti další spolupráce v rámci vytvořené sítě odborníků v období po ukončení projektu REALM a vytvořena virtuální síť spolupracovníků v rámci sociální sítě LinkedIn.

Seminářů REALM se pravidelně účastnili nejen zástupci zapojených evropských regionů, ale také představitelé Evropské komise. Setkání pracovní skupiny pro ně bylo příležitostí poznat a vyhodnotit konkrétní příklady dobré praxe z členských států EU. Na červencovém setkání představila proděkanka Marešová úspěšný ESF projekt Univerzity Palackého z oblasti vzdělávání dospělých a využití virtuálního prostředí Second Life ve vzdělávání.

Mezi tématy jednotlivých seminářů se objevily např. nové dovednosti a povolání, mládež v pohybu, boj proti chudobě, inovativní EU, digitální agenda pro Evropu nebo problematika aktivního stárnutí.

Zapojení Univerzity Palackého do projektu REALM a účast Olomouckého kraje na Open Days 2012 zprostředkovalo sdružení OK4EU, které zastupuje Olomoucký kraj při Evropské unii.

Více informací k projektu REALM je možné nalézt na <http://kcjl.upol.cz>

BULLETIN ZAHRANIČNÍCH MOBILIT

Studenty i akademické pracovníky upozorňujeme na uveřejnění nabídky **AKADEMICKÉ INFORMAČNÍ AGENTURY** pro akademický rok 2013/2014!

AKADEMICKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA zprostředkovává stipendia ve dvou kategoriích:

1. V kategorii **ROZPIS KVŮT** jde o stipendijní místa do určitých zemí, která MŠMT přidělí pro daný akademický rok přímo konkrétním veřejným vysokým školám v ČR. O tato stipendijní místa se pak mohou ucházet pouze zájemci z daných škol. Univerzity Palackého se letos týkají tyto stipendijní pobyty:

- Čína**
 - studijní pobyty pro studenty magisterského a doktorského studia v oboru Sinologie
- Itálie**
 - letní kurzy čínštiny v ČLR pro učitele
- Malta**
 - studijní nebo výzkumné pobyty pro akademiky (náhradník)
- Portugalsko**
 - letní kurzy AJ
- Rusko**
 - výzkumné pobyty pro pedagogy VŠ – náhradník
- Malta**
 - letní kurzy RJ
- Portugalsko**
 - studijní pobyty pro studenty magisterského a doktorského studia

Přihlášky v této kategorii administruje referentka pro zahraniční záležitosti každé fakulty. Termíny odevzdání přihlášek na rektorát, který provede konečný výběr uchazečů, jsou ke dni **19. 11. 2012** pro Portugalsko a ke dni **7. 12. 2012** pro ostatní země – Čína, Rusko, Itálie, Malta. Kompletní přehled stipendií a podmínek naleznete na www.zahranici-stipendium.cz

2. Přihlášky v kategorii **VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ** administruje přímo Akademická informační agentura. Kompletní přehled stipendií a podmínek naleznete opět na www.zahranici-stipendium.cz

V této souvislosti si dovoluujeme upozornit na blížící se termíny pro podávání přihlášek:

28. 11. 2012 termín pro podávání žádostí o stipendia na akademický rok 2013/2014 do Izraele
30. 11. 2012 termín pro podávání žádostí o stipendia na akademický rok 2013/2014 do Švýcarska

Dále se blíží závěrečné termíny pro podání přihlášek do následujících programů:

DŮM ZAHRANIČNÍCH SLUŽEB:

- STIPENDIA DO ZEMÍ STŘEDNÍ A VÝCHODNÍ EVROPY A ZÁPADNÍHO BALKÁNU – CEEPUS:

30. 11. 2012 termín podávání žádostí o stipendia CEEPUS na individuální mobility („freemover“) v letním semestru 2013
Více informací na www.dzs.cz

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY nabízí:

■ NORSKÉ FONDY A FOND EHP:

V polovině roku 2012 došlo k zahájení druhé fáze programu Norských fondů a fondu EHP (Norsko + Lichtenštejnsko + Island), jehož cílem zůstává snížení sociálních a ekonomických nerovností v Evropském hospodářském prostoru. Na to vyčlenily tyto státy téměř 4 000 000 EUR, které budou k dispozici v letech 2012–2016 pro následující aktivity:

- Projekty mobility a stáže
 - Projekty mobility
 - Mobilita studentů
 - Mobilita pracovníků ve vzdělávání

2. Projekty institucionální spolupráce

3. Přípravné návštěvy

Vzhledem ke stále probíhajícímu jednání mezi donorskými státy a Českou republikou bude výzva vyhlášena v prvním čtvrtletí roku 2013.

Více informací na www.naep.cz

Dále se nabízí:

■ FULBRIGHTŮV STIPENDIJNÍ PROGRAM

Česko-americký program vládních stipendií je určen pro studium a výzkum v USA. Více se můžete dozvědět 14. listopadu od 16:00 do 17:30 v Americkém centru v Praze na přednášce zástupců Fulbrightovy komise, následované paneldiskusí s absolventy stipendijních programů. Bude tak mít jedinečnou možnost získat komplexní informace o stipendiích a zkušenostech z USA přímo z první ruky. Více informací na www.fulbright.cz.

■ CREATIVE WORKSHOPS ON THE TOPICS „BEING A STRANGER“ AND „BORDERS“

„**BEING A STRANGER**“ *Programme:* How does it feel to be a stranger in an unknown environment? In a new city? In a group of new people? In a far away country? Where you don't know the language nor cultural habits? What do we need to feel comfortable, to feel familiar? How to get there? – Let's explore these questions!

„**BORDERS**“ *Programme:* Borders can protect you. But borders can also hinder you from going somewhere... There are borders between people, between cultures, between countries, between neighbourhoods, between social groups, between music styles... – What if we turned borders into bridges? Více na <http://bit.ly/Tw4OGH>.

Další aktuální nabídky sledujte na www.upol.cz/zahranicni-vztahy

Oddělení mezinárodních vztahů

Tým projektu E-Bezpečí přispěl k vypátrání nebezpečného online vyděrače

Teprve 14letou Magdu z Břeclavi si vybral jako terč svého útoku 38letý vyděrač z Brna. V prostředí sociální sítě Facebook z ní v průběhu letních prázdnin vylákal intimní fotografie, s pomocí kterých ji pak intenzivně vydíral a požadoval stále více – nejen, aby ho zásobovala svými vlastními akty, ale rovněž videozáznamy intimního charakteru. A nakonec se snažil Magdu výhrůžkami přimět k osobní schůzce. Naštěstí v průběhu vydírání kontaktovala tým projektu E-Bezpečí...

„V rámci prvotních analýz bylo zjištěno, že profil útočníka v sociální síti byl falešný – obsahoval fotografie z veřejných fotobank z celého světa a smyšlené informace. Stejně tak jeho e-mailový účet byl nově založený. Nicméně v rámci dalšího šetření se nám podařilo zjistit, kdy a z kterých IP adres k účtu přistupuje. Muž svou IP adresu neuměl řádně maskovat, v několika případech sice zkusil využít tzv. anonymizerů (HideIP), ovšem bez většího účinku. V součinnosti s dalšími spolu-

pracujícími institucemi se podařila poměrně přesná lokalizace pachatele,“ uvádí Kamil Kopecký z týmu E-Bezpečí.

V situacích, kde dochází k vydírání dítěte, je nutná zvýšená opatrnost a empatie. Dítě na vydírání nereaguje stejně jako dospělý již proto, že metody manipulace tzv. kybergroomera či sociálního inženýra na dospělé nefungují tak dobře jako na děti. Útočník například dítě upozorňuje, že intimní materiály dítěte rozešle rodičům, spolužákům, učitelům a dalším lidem, pokud nesplní jeho podmínky. Ty mohou být zaměřeny buď na získání dalších materiálů, nebo zaměřeny přímo na kontaktování dítěte v reálném světě.

„Vydírání dítěte postupuje podle velmi podobných schémat a modelů. V průběhu prázdnin náš tým řešil hned několik obdobných případů (např. v souvislosti se sociální sítí GIFYO), ve kterých vždy dítě poskytl jinou osobě svá nahá torza či přímo videa,“ dodává Kopecký.

Asi 20 % všech hlášených případů předává tým E-Bezpečí Policii ČR. Ta však ne vždy disponuje nástroji, jak pachatele skutečně zastavit. V řadě případů např. útočník vylákal dítě k osobní schůzce a nebyl odsouzen z toho důvodu, že při soudním líčení argumentoval, že přišel na schůzku dítěte poučit a varovat, aby na tyto schůzky nechodilo a aby si dávalo pozor, s kým na internetu komunikuje. „Podle výzkumů Centra PRVoK Pedagogické fakulty UP v Olomouci se počet dětských obětí vydírání pohybuje kolem 6–7 % populace osob 8–17 let. Lze předpokládat, že tato čísla budou vyšší, protože řada dětí vydírání nenahlásí a snaží se je řešit vlastními silami,“ uvádí Kopecký.

Případ Magdy je v tuto chvíli řešen na úrovni Policie ČR. Podobných případů pak v ČR i zahraničí nalezneme daleko více. Chcete-li se o problematice online vydírání a manipulace dětí dozvědět více, sledujte internetové stránky www.e-bezpeci.cz a stránky partnerského projektu www.seznamsebezpecne.cz.

Tým online poradny Centra PRVoK PdF UP

Knihovna UP – školení

Vyhledávání v českých a zahraničních elektronických zdrojích: Jednotná informační brána, mediální databáze Anopress, multioborová databáze EBSCOhost a další, včetně náviku a praktického vyhledávání. **Lektor:** Mgr. Romana Applová. **Místo:** Počítačová učebna č. 164 v přízemí Zbrojnice. **Registrace:** e-mail bis@upol.cz nebo tel. 585 631 744. **Termíny:** **14. 11. 2012** (9:45–11:15), **21. 11. 2012** (9:45–11:15), **28. 11. 2012** (13:15–14:45)



POTKÁME SE U MODRÉHO KONTEJNERU

Vítěz přespolního běhu zápočet nepotřeboval

PAVEL KONEČNÝ

Student čtvrtého ročníku biologie a geologie Roman Paulík z přírodovědecké fakulty předběhl všechny tělocvikáře a vyhrál přespolní běh. Přitom pro studenty fakulty tělesné kultury je přespolní běh zároveň podmínkou zápočtu. Mezi studentkami byla nejrychlejší Markéta Uhrová.

„David to dneska nakopl, tak to bylo rychlý,“ řekl v cíli Paulík na adresu svého největšího soupeře Davida Pelíška. Oba se znají z běžeckých soutěží, oba běhají první ligu. Paulík byl rychlejší až v cílové rovině. „Věděl jsem, že se mi bude snažit utrhnout, tak jsem se ho držel, ale chvílemi to bylo těžký,“ dodal Paulík, závodník Lokomotivy Břeclav. Na závěr si ale věřil. Čtvrťka a půlka jsou jeho zlaté disciplíny. Závod bral jako přípravu na příští letní sezonu.

Zápočet i stipendium

Za zrychlení na posledních patnácti stech metrech dostal Paulík k medaili i patnáct set korun. Druhý dostal o pět set míň, třetí pětistovku. Peníze byly ze stipendijního fondu fakulty tělesné kultury. „Čára přes rozpočet to vzhledem k naplněnosti fondu nebyla. Nad závodem jsme měli záštitu, vůbec nevalilo, že vítěz je z jiné fakulty,“ uvedl děkan Zbyněk Svozil.

V kategorii žen byla nejrychlejší Markéta Uhrová, která běžela tak trochu jako Forrest Gump. „Nebyla jsem od začátku v čele. Držela jsem se první skupiny a holek přede



Šestačtyřicetiletá tradice. Přespolní běh, přebor UP, se běhá od roku 1966.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

mnou jenom proto, že jsem neznala trasu,“ přiznala vítězka. V cíli už ale běžela naplno a vyhrála natěsno. I mezi ženami byl závod dotován tře-

mi tisíci korunami se stejným klíčem dělení.

Letos to bylo poprvé, kdy si studenti mohli vybrat, zda svou zá-



ně slabší účasti. Závodu se přesto mohou účastnit i studenti z jiných fakult anebo pracovníci univerzity. „Loni doběhl, tuším, na pátém místě zaměstnanec univerzitní knihovny,“ uvedla Kováčová.

Letošní trať lemovalo dvanáct rozhodčích. Vedla zčásti po atletické dráze, ale hlavně cestičkami Bezručových sadů.

Legenda na startu

Závod se sto běžci včetně děkana Svozila a 52 běžekyňmi odstartoval Vlastimil Štekr, legenda akademického sportu na univerzitě. „Přespolní běh tady začal v roce 1966, od roku 1971 se pak stal přeborem Univerzity Palackého,“ podotkl Štekr. Se vzpomínkami mu pomohl Radko Zavřel. Ten dodal, že od roku 1978 byly závody součástí zápočtových testů. „A také se tehdy ustálily délky tratí. Ženská na dvou kilometrech, mužská na pěti,“ řekl Zavřel. To vše bylo v dobách, kdy se tělesná výchova studovala na přírodovědecké fakultě nejčastěji v kombinaci se zeměpisem. Až do roku 2005 se závod v přespolním běhu konal na Svatém Kopečku.

Výsledky

Ženy:

1. Markéta Uhrová 13:26
2. Kateřina Šimečková 13:27
3. Šárka Vávrová 13:28

Muži:

1. Roman Paulík 11:44
2. David Pelíšek 11:49
3. Ondřej Doležel 12:00

Víc než hra: svátek pro fanoušky

Velké osobnosti kopané, odborníky, umělce a fanoušky spojí neobvyklý fotbalový svátek s názvem Víc než hra, který v Olomouci potrvá od 8. do 18. listopadu. Ojedinělá událost má ukázat, že fotbal je společenský fenomén.

VÍČ NEŽ HRA
8. – 18. LISTOPADU
VELKÝ FOTBALOVÝ SVÁTEK V OLOMOUCI

„Lidé se mohou těšit nejen na přátelské fotbalové utkání Česko – Slovensko, ale i na autogramiády, debaty, talkshow, přednášky, otevřené tréninky reprezentačních týmů, velkou výstavu, promítání filmů s fotbalovou tematikou nebo soutěže,“ uvedl za organizátory Michal Foltá.



Pavel Kuka. Foto: CIVIPOLIS

V Olomouci se představí Karel Poborský, Jozef Adamec, Zdeněk Nehoda, Tomáš Skuhravý, Vladimír Šmicer či Milan Luhový.

Termín projektu Víc než hra vychází ze souhry několika výročí – mimo jiné je to dvacet let od chvíle, kdy se český a slovenský fotbal vydali vlastní cestou a také čtyřicet let od založení společného Klubu ligových kanonýrů, kteří v Olomouci oslaví své výročí.

Přesně před devatenácti lety (17. 11. 1993) odehrála poslední utkání společná československá reprezentace.

Na Velké fotbalové výstavě ve Vlastivědném muzeu uvidí návštěvníci dresy, které oblékaly osobnosti jako Karl-Heinz Rummenigge, Jürgen Klinsmann, Zinedine Zidane či třeba Luis Figo. Čekají je autogramy největších legend včetně Pelého, Maradony nebo Františka Pláničky.

„Zájemci se od Jaromíra Bosáka dozví vše podstatné o práci sportovního komentátora. Přijede také William Gaillard, hlavní poradce prezidenta UEFA Michela Platiniho, který bude přednášet o proměnách profesionálního fotbalu v Evropě,“ dodal Foltá.

Olomouc je městem, kde se fotbalu dlouhodobě daří, a to nejen na špičkové úrovni mezi dospělými, ale prakticky ve všech mládežnických kategoriích. (caf)

Žlutá karta a konec nadějí



Foto: PAVEL KONEČNÝ

Olomoucké volejbalistky nezvládly odvetné utkání Poháru CEV a prohrály na palubovce belgického Charleroi ve zlatém setu.

Po hladkém vítězství SK UP v Olomouci 3:0 byly vysokoškolačky na koni. „Do zlatého setu to rozhodně nechceme nechat dojít,“ hlásil před odjezdem trenér Jiří Teplý.

Dříve by Olomoučankám k postupu stačilo vyhrát na hřišti soupeřek jediný set, což se také stalo. Nyní ale po prohře 3:1 nastoupil fenomén zlatého setu. Tiebreak olomoucké družstvo prohrálo 15:11.

„Zařídli nás rozhodčí. Především hlavní z Dánska,“ stěžoval si mluvčí volejbalistek Adam Fritscher. Po-

dle něj zapísal šest až sedm technických chyb za dvojité nebo tažené úder v rozhodujících chvílích na konci druhého setu, kdy Olomoučanky vedly 24:22 a měly na rukou setball. „Minimálně tři verdikty byly hodně sporné. Tři body pro soupeře v koncovce, to už je velký rozdíl,“ dodal Fritscher.

Naději dával ještě třetí set, který Olomoučanky dokázaly otočit. Čtvrtý byl ale poslední. Za stavu 5:3 pro domácí rozhodčí opět písnul technickou chybu a rázem to bylo 6:3. „Náš trenér to už nevydržel a žádal vysvětlení. Za to si vykoledoval žlutou kartu, což je také bod pro soupeře, a bylo to sedm tří,“ popsal konec utkání Fritscher.

Žlutá karta je ve volejbale výjimečná. V Belgii ji dostal asistent trenéra Pavel Háp. „Měli jsme právo si stěžovat,“ konstatoval trenér Jiří Teplý. Hráčky podle něj nezvládly zápas psychicky a také nemají dostatek pohárových zkušeností. „Myslím, že jsme trochu podlehli atmosféře,“ uvedl Teplý.

„V tomto poháru končíme a padáme do Challenge Cupu, což je nejnižší forma evropských pohárů. Budeme čekat na soupeře, kterým bude buď Tirol Innsbruck, nebo družstvo z turecké Ankary,“ uvedl Fritscher. (caf)

Charleroi – SK UP Olomouc 3:1 / 1:0 (25:19, 26:24, 17:25, 25:22 / 15:11)

Stane se

■ úterý 6. listopadu (16.00)
Než se zelenina dostane z pole na talíř, polovina jí skončí na skládce. Dokument **Z popelnice do lednice** předkládá fakta o našem vztahu k jídlu a hledá možnosti, jak situaci zlepšit. Velká posluchárna Teoretických ústavů LF UP.

■ úterý 6. listopadu (18.30)
Setkání s básnířkou, prozaičkou a filoložkou umožní cyklus autorských besed **Ex libris se Sylvou Fischerovou**. FF UP, učebna 2.49.

■ úterý 6. listopadu (20.30)
Přehlídku studentských filmů uvede premiéra road movie **Hvězda padá na hubu**. V premiéře také Dobytí vrabčího hnízda: Vzpomínky na Semiše. Krátký film Nebýt sám otevře téma stárí a samoty. Filmový sál – Konvikt.

■ středa 7. listopadu (19.00)
Filmový klub uvede snímek o tvůrčí krizi **Adaptace**. Herec Chris Cooper získal za svůj výkon Oscara, Charlie Kaufman cenu BAFTA za scénář. Filmový sál – Konvikt.

■ čtvrtek 8. listopadu
Účastníci konference **RIO+20: od udržitelného rozvoje k ústupu?** budou promýšlet alternativy k udržitelnému rozvoji v Divadle hudby.

■ čtvrtek 8. listopadu (15.00)
Přednášky odborníků z praxe: **Toyota Production System a základní pojmy v japonském výrobním závodě III**. Učebna U1, FF UP.

■ pondělí 12. listopadu (20.30)
Load – Up: YouTube based net art. Umělci pracující s platformou YouTube v komentovaném výběru Marie Meixnerové. Filmový sál – Konvikt.

■ úterý 13. listopadu (13.30)
Bayes Spaces, a Compositional View to Distributions in Statistics. Přednáší profesor Gerald van den Boogaart z Německa na PřF UP, tř. 17. listopadu, posluchárna č. 5.066.

■ úterý 13. listopadu (19.00)
Na koncertě souboru Trio Serpens cantat **Baroque varietas** zazní díla italských a německých barokních mistrů i autorů ovlivněných barokní manýrou. Kaple Božího Těla.

■ středa 14. listopadu (19.00)
Filmový klub v rámci oslav 10. výročí Uměleckého centra UP promítne **Smrt v Benátkách**. Jeden z nejznámějších filmů režiséra Luchina Viscontiho.

■ středa 14. listopadu (19.30)
Divadelně-hudební improvizací večer **Divadla Vosto5** a jeho **Stand artní kabaret** k 10. výročí otevření Uměleckého centra UP. Divadelní sál K3 – Konvikt.

■ pátek 16. listopadu (19.00)
Václav Kalous: Stabat mater, Missa ex C v provedení Ensemble Damian. Mozartium Arcidiecézního muzea. (Isk)

Třetí stříbrná promoce na přírodovědecké fakultě



Děkan Juraj Ševčík byl mezi 125 absolventy přírodovědecké fakulty, kteří si připomněli, že letos je tomu 25 let od chvíle, kdy v talárech převzali diplomy. Tehdy v roce 1987 se ceremoniál konal na Žerotínově náměstí, ve vypůjčené aule budovy, která patřila ještě pedagogické fakultě. (caf) Foto: PAVEL KONEČNÝ

Prvních dvacet pět let praxe uplynulo

Přírodovědecká fakulta byla první, která v roce 2006 zavedla zlaté promoce. Stříbrnou promoci si vymyslel o tři roky později proděkan Josef Molnár. Inspirovalo ho, že slavné americké univerzity dělají srazy po 25 letech.

„Po padesáti letech už ti lidé jenom vzpomínají, kdežto po pětadvaceti jsou ještě v aktivním životě. A mohou nějak pomoci fakultě, ale i my jim můžeme ještě něco

dát.“ Sám svou stříbrnou promoci nezažil, protože fakultu absolvoval před 35 lety.

Na chodbách bylo před dvojhodinovým obřadem rušno. Útržky vzpomínek přidala i Prostějovanka Lenka Slupská: „Pamatuji si, že jsme neměli děkovat, ale slibovat – na žezlo. Dnes to bude asi taky tak.“ Bylo.

Uvolněnou atmosféru setkání po pětadvaceti letech se nesla aulou už

při představování absolventů, kdy někteří na sebe mávali a na dálku se zdravili. Přispěl k ní i promotor proděkan Tomáš Opatrný vtipnými komentáři. A když jedna z dam při představení spolužáka na celý sál nechtíc vykřikla „ježíšmarjá“, všichni vybuchli smíchem.

„A protože slovný děkan této fakulty zavedl před promoci zkoušení, ptám se vás, absolvente Ševčíku: jak se vyrábí střílný prach,“

pobavil auditorium proděkan Opatrný, když se obrátil na současného děkana sedícího v první řadě. „To se smíchá látka A s látkou B a pak se uvidí,“ usměl Ševčík.

Závěrečnou řeč pronesl rektor Miroslav Mašláň. „Život prověřil vaši volbu být matematikem, biologem či fyzikem. Čas rychle běží, prvních dvacet pět let praxe už uplynulo,“ řekl a hromadný slib mohl začít. (caf)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palašáka

Horká voda v kombinaci se suchým ledem udělá hustou bílou mlhu. I díky podobným zjištěním se chemie a fyzika v podání Michaela Londeborougha ukázaly jako velice atraktivní a samotné podstatě života na Zemi blízké disciplíny. Show britského vědce a popularizátora vědy nadchla nadupanou aulu přírodovědecké fakulty. (**ČT1, MF Dnes, Deník, 31. 10. a 1. 11.**) **Někteří mí učitelé si na nezáživnosti svého předmětu takřka zakládali. Proto jsem o studiu chemie či fyziky ani neuvažoval. Škoda.** ■ V Klausově projevu u příležitosti státního svátku našel politolog Pavel Šaradín řadu nedostatků. Všiml si mimo jiné toho, že prezident sice vyzývá anonymní skupiny, aby se polepšily, ale přitom není schopen přistoupit k vlastní reflexi. (**ČRo1 – Radiožurnál, rozhlas.cz, 29. 10.**) **Ta však chybí většině společnosti, „anonymní skupiny“ nevyjímaje.** ■ Globální vesnice přiblížila kdysi tajemnou Čínu západnímu světu na vzdálenost jednoho kliknutí myši, a tak mohla Lucie Marková, absolventka čínské a nizozemské filologie, uveřejnit rozsáhlou analýzu zaměřenou zejména na zpomalování ekonomiky centrálně plánované hospodářské mašiny. V Pekingu žije čtvrtým rokem. (**Trade news, 31. 10.**) **Ještě že do svého pohledu na Říši středu zbytečně nemotala „humanrightsismus“.** ■ Registrované partnerství se v Česku ukazuje být trvalejším svazkem než tradiční manželství. Podle Zdeňka Slobody z filozofické fakulty za tímto zjištěním stojí fakt, že tuto formu svazku lidé daleko víc rozmyšlejí a plánují. (**Právo, novinky.**

cz, 24. 10.) „...první dovolená v Jugoslávii, následuje první dítě. Pak již výše zmíněný automobil, zde se stávám zástupcem ředitele, druhá dovolená v Jugoslávii, druhé dítě. Mezitím samozřejmě rekreační chata, taktéž i barevný televizor...“, říkal v Básnicích učitel Hájek a my se jeho síťovému grafu smáli. ■ Děti jely do Bradavic. Sešly se na nástupišti 9 a ¾ a odjely do školy kouzel s hodinami lektvarů a obrany proti černé magii. Akademik sport centrum UP nabízelo ve dnech podzimních prázdnin příměstský tábor na motivy Harryho Pottera. (**Olomoucký deník, 24. 10.**) **Avada kedavra.** ■ Bořivoj Šarapatka, profesor katedry ekologie a životního prostředí, ale také poslanec, je spoluvlastníkem poloviny dvou rodinných domů, vlastní akcie ZD Rovina se sídlem v Novém Městě nad Cidlinou ve výši 70 tisíc korun, zde vlastní 2,2 hektaru zemědělské půdy. Užívá Opel Astra patřící firmě Salvus Medeco, v níž má podíl třicet procent a manželka sedmdesát procent. Má hypotéku na dva rodinné domy na osm a pět let a úvazek na UP. (**parlamentnilisty.cz, 27. 10.**) **Se vstupem do politiky se soukromé stává veřejným. Ale opravdu to chceme až takhle?** ■ V Brně odstartoval veletrh pomaturitního vzdělávání Gaudeamus. Svůj stánek zde má i Univerzita Palackého. (**Financinovin.cz, 31. 10.**) **Také letos čelí UPOLácký stánek náporu zájemců. Vážme si toho, zejména v kontextu klesající demografické křivky.** ■ Eva Marklová z Rektorátu UP používá med jako sladidlo namísto cukru, ten v její kuchyni nenajdete. Med navíc bere výhradně od včelaře, v supermarketu by jej nekupovala. (**Olomoucký deník, 25. 10.**) **Do supermarketu byste marně chodili i pro kvalitní čtení. Díky, že se po něm vždycky v pondělí jen zapráší.**

